

**Najwyższa Izba Kontroli
Departament Nauki, Oświaty
i Dziedzictwa Narodowego**

Warszawa, dnia 10 lutego 2010 r.

Pan

Prof. dr hab. Jacek Kossut

Dyrektor Instytutu Fizyki

Polskiej Akademii Nauk

KNO-4110-04-04/2009
R/09/004

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust.1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.), zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego skontrolował w Instytucie Fizyki Polskiej Akademii Nauk (Instytut) wykorzystanie środków publicznych na naukę w latach 2007 -2009 (do dnia 30 września 2009 r.).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 8 stycznia 2010 r. Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie skontrolowaną działalność, mimo stwierdzonych nieprawidłowości.

Formułując ocenę pozytywną Najwyższa Izba Kontroli uwzględniła w szczególności: osiągnięcie zamierzonego celu w realizacji prac finansowanych ze środków na naukę a także ich wykonywanie na wysokim poziomie naukowym, rozszerzanie zakresu działalności badawczej oraz aktywność zatrudnionych pracowników naukowych w pozyskiwaniu środków pozabudżetowych na działalność Instytutu.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły: ponoszenia wydatków publicznych w kwotach wyższych niż ujęte w planie finansowym Instytutu, niedopełnienia obowiązku prowadzenia

audytu wewnętrznego po przekroczeniu określonej przez Ministra Finansów wysokości pozyskiwanych środków publicznych, finansowania kosztów studiów doktoranckich ze środków dotacji na podstawową działalność statutową, ponoszenia wydatków ze środków dotacji niezgodnego z kosztorysami realizowanych zadań oraz odstępowania od angażowania w deklarowanej wysokości środków własnych.

1. Wydatki publiczne ponoszone były w kwotach wyższych od ustalonych w planie finansowym Instytutu. Stosownie do art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2005 r. Nr 249, poz. 2104, ze zm. - obowiązującej do 31 grudnia 2009 r.) wydatki publiczne mogły być ponoszone na cele i w wysokości ustalonych w planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych.

Plan finansowy Instytutu po ustaleniu i zatwierdzeniu przez PAN nie był aktualizowany w ciągu roku i nie obejmował zachodzących zdarzeń i operacji zmieniających wysokości przychodów oraz ponoszonych kosztów.

2. Nie był prowadzony audyt wewnętrzny po przekroczeniu kwot określonych w § 2, § 3 i § 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 czerwca 2006 r. w sprawie kwot, których przekroczenie powoduje obowiązek prowadzenia audytu wewnętrznego w jednostkach sektora finansów publicznych (Dz. U. z 2006 r. Nr 112, poz. 763).

Instytut Fizyki PAN, jako jednostka sektora finansów publicznych objęty był obowiązkiem prowadzenia audytu wewnętrznego po przekroczenia kwoty 40.000 tys. zł pozyskiwanych środków publicznych oraz do rozpoczęcia jego prowadzenia przed upływem trzeciego kwartału roku następującego po roku, w którym nastąpiło przekroczenie wymienionej kwoty.

W latach objętych kontrolą Instytut gromadził środki publiczne w wysokości: 40.120,6 tys. zł w 2007 r., 48.684 tys. zł w 2008 r., 52.715,8 tys. zł do końca września 2009 r. oraz ponosił wydatki ze środków publicznych w wysokości: 41.309,1 tys. zł w 2007 r., 46.393,7 tys. zł w 2008 r., 42.617,3 tys. zł do końca września 2009 r.

Pomimo pozyskiwania oraz rozdysponowania środków publicznych w wysokościach przekraczających corocznie 40.000 tys. zł w latach objętych kontrolą w Instytucie nie prowadzono audytu wewnętrznego.

3. W latach 2007-2008 ze środków dotacji podmiotowej na podstawową działalność statutową, wydatkowano niezgodnie z ich przeznaczeniem określonym w art. 11 ust. 1

ustawy z dnia 8 października 2004 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. z 2008 r. Nr 169, poz. 1049), kwotę 111,1 tys. zł na sfinansowanie części kosztów prowadzonego przez Instytut studium doktoranckiego, w tym kosztów stypendiów dla słuchaczy studium.

Ponadto w 2008 r. środki przyznanego Instytutowi - decyzją Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 listopada 2008 r. - zwiększenia o 600 tys. zł dotacji na podstawową działalność statutową wykorzystano na podwyższenie stypendiów dla 48 doktorantów.

4. Niezgodnie z przeznaczeniem wydatkowana została kwota 161.7 tys. zł ze środków dotacji przyznanej na inwestycję budowlaną pn. *Modernizacja siedziby i zaplecza badawczego Instytutu*. Instytut zrealizował tę inwestycję ponosząc w latach 2005-2007 koszty w kwocie 5.450,5 tys. zł, w tym z dotacji w kwocie 5.385 tys. zł oraz 65,5 tys. zł z odsetek od otrzymanych na ten cel środków budżetowych.

Realizacja zadań inwestycyjnych przebiegała na podstawie wnioskowanego ich zakresu i kosztorysu. W kosztach tej inwestycji rozliczono zadania nieobjęte jej zakresem i kosztorysem oraz niezwiązane z działalnością naukowo-badawczą, a mianowicie: prace modernizacyjne instalacji elektrycznej w pomieszczeniach pokoi gościnnych Instytutu (w kwocie 3,2 tys. zł) oraz unowocześnienie instalacji centralnego ogrzewania w stołówce (w kwocie 158,5 tys. zł).

5. W rozliczanych kosztach zadań badawczych faktyczny udział środków własnych był znacznie niższy od określonego we wnioskach o finansowanie podstawowej działalności statutowej kierowanych w latach 2007-2008 do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Wnioskując na 2007 r. o dofinansowanie kosztów tej działalności Instytut deklarował dofinansowanie ze środków własnych w kwocie 7.364,6 tys. zł stanowiącej 19,7% kosztów ogółem, podczas gdy faktycznie sfinansował z własnych środków koszty w wysokości 1.512,9 tys. zł (tj. 6,5% kosztów ogółem).

W 2008 r. koszty podstawowej działalności statutowej poniesione ze środków własnych były o 2.684,5 tys. zł (tj. o 49,9%) niższe niż określone w planie (5.378,7 tys. zł).

Przedkładając powyższe oceny i uwagi NIK wnosi o realizację następujących wniosków pokontrolnych:

1. Zapewnienie, stosownie do art. 44 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240), zgodności wykonania kosztów z wysokościami określonymi w rocznych planach finansowych.
2. Prowadzenie audytu wewnętrznego zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 24 czerwca 2006 r. w sprawie kwot, których przekroczenie powoduje obowiązek prowadzenia audytu wewnętrznego w jednostkach sektora finansów publicznych.
3. Zaprzestanie dofinansowywania kosztów działalności studium doktoranckiego Instytutu Fizyki PAN, w tym finansowania kosztów stypendiów doktoranckich ze środków dotacji podmiotowej na finansowanie podstawowej działalności statutowej Instytutu.
4. Zaprzestanie rozliczania w kosztach zadań inwestycyjnych finansowanych ze środków dotacji budżetowych kosztów nieobjętych zakresem i kosztorysem inwestycji rozliczanej inwestycji.
5. Zapewnienie w kosztach wykonywanych zadań badawczych udziału środków własnych na ich współfinansowanie w wysokości określonej we wnioskach kierowanych do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się do Pana Dyrektora o przesłanie w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu ich realizacji lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie siedmiu dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Dyrektorowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego Najwyższej Izby Kontroli umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej Komisji NIK.